

ma-infinitiivi

* ma- infinitiivi vastaa suomen 3. infinitiiviä.

suomen -maan, -mään viron -ma
luke/maan luge/ma
oppi/maan õppi/ma
NB! sisäheitto (2-tavuisissa -a. -ä
-vartaloisissa):
saatta/maan saat/ma
löytä/mään leid/ma

NB! Selle/st hooli/mata / selle/le
vaata/mata
'siitä huolimatta, vaikka, kuitenkin'

* ma-inf. taipuu joissakin sijamuodoissa. Tavallisimpia ovat inessiivi, elatiivi ja abessiivi:

Ma olen puhka/mas.
'Olen lepämässä'
Te käite suusata/mas
'Te käytte hiihtämässä'
Sa tuled suusata/mast
'Sinä tulet hiihtämästä'
Me väsime rääki/mast
'Väsymme puhumaan'
Ta jäi tule/mata
'Hän jäi tulematta'
Nad unustavad helista/mata
'He unohtavat soitta/a'

*Astevaihteluseroissa ma-infinitiivi on aina vahva- asteinen

ma-infinitiivin käyttö:

* pidama pitää → **pean** koristama, **pidime** minema, **peame** sööma
* hakkama ruveta → **hakkas** õppima, **hakkavad** kirjutama
* minema mennä → **lähen** reisima, **lähme** ujuma, **läksid** matkama
* tulema tulla → **tulen** mängima, **tule** vaatama, **tuleme** tantsima
* kutsuma kutsua → **kutsun** jooksmata, **kutsub** suplema, **kutsus** päevitama
* saatma lähettää → **saadan** helistama, **saadab** õppima, **saatsime** tutvuma
* õppima oppia → **õpin** pildistama, **õpime** kuduma, **õpivad** suusatama
* jääma jäädä → **jään** ootama, **jääme** harjutama, olen **jäänud** töötama

Verbien taivutus: IMPERFEKTI (MINEVIK / LIHTMINEVIK)

1. suomen -si viron **-si**
hyppä/si/n hüppa/**si**/n
kaipa/si/n kaeba/**si**/n 'valitin'
lepä/si/n leba/**si**/n 'makasin'
uppo/si/n uppu/**si**/n
hakka/si/n hakka/**si**/n 'rupesin'

2. suomen -i viron **-i**
oli/i/n oli/**i**/n
pit/i/n pid/**i**/n
näki/i/n näg/**i**/n
toi/i/n tõi/**i**/n

Suomen imp. kaltaista -i-
tunnuksellistamp. käytetään vain
hyvin rajoitetussa
verbiryhmässä.

* suomessa -si esiintyy vain
supistumaverbeissä, virossa **-si**
on yleistynyt ainoaksi imperfektin
tunnukseksi.

* 3.persoonassa ei ole imp:ssa
persoonapäätettä, Y.3p:ssa on
tapahtunut loppuheitto ja
imperfektin tunnuksena on **-s**.
M.3.p:ssa imp. -si tunnuksen
liittyy monikon tunnus **d**.

* Astevaihteluseroissa imp. on
aina vahva-asteinen. Se
muodostetaansamasta vartalosta
kuin ma-infinitiivi.

* Kaikissa persoonissa on viron
kielessä sama aste.

Imperfekti kieltomuoto (mineviku eitav vorm)

Imp. kieltomuodot muodostetaan
kieltosanan **ei** ja 2. partiippiin
avulla (kuten suomessakin)
* kieltosana **ei** on taipumaton.
* **nud** -partiippi ei taivu.
* kieltomuodot ovat kaikissa
persoonissa samat.
*
* nud-partiippi voi olla joko
heikko- tai vahva-asteinen. Se
muodostetaansamasta
vartalomuodosta kuin **da**-
infinitiivi.

1. inf. ja nud-part. molemmat vahva-
asteisia:
rääki/da : ei rääki/nud
sündi/da : ei sündi/nud
2. Inf. ja nud-part. molemmat
heikko-asteisia:
vaada/ta : ei vaada/nud
ütel/da : ei üteli/nud
3. kaksivartaloisissa sanoissa (da-
inf. kaksitavuinen t/d-vartalo) on
tapahtunut sisäheitto ja **-nud**
liittyy vahva-asteiseen C-vartal.
jõu/da : ei jõud/nud
võtta : ei võt/nud

Verbin taiputus: konditionaali eli ehtotapa

suomen -isi- viron **-ksi-**

- ★ Viron konditionaali muodostetaan samasta vartalomuodosta kuin preesens. Konditionaali voi siis olla joko heikko- tai vahvaasteinen.
- ★ Koska yksikön kolmannessa persoonassa ei ole persoonapäätettä, konditionaali jää alttiiksi loppuheitolle. Tuolloin konditionaalin tunnukseksi jää **-ks**. Monikon 3. persoonassa **-ksi**-tunnukseen liittyy monikon tunnus **-d**.

luge/da : loe/n	olla : ole/n	teha : tee/n	minna : lähe/n
ma loe/ ksi /n	ole/ ks /n	tee/ ksi /n	lähe/ ksi /n
sa loe/ ksi /d	ole/ ks /d	tee/ ksi /d	lähe/ ks /d
ta loe/ ks	ole/ ks	tee/ ks	lähe/ ks
me loe/ ksi /me	ole/ ksi /me	tee/ ksi /me	lähe/ ksi /me
te loe/ ksi /te	ole/ ksi /te	tee/ ksi /te	lähe/ ksi /te
nad loe/ ksi /d	ole/ ks /d	tee/ ks /d	lähe/ ks /d

- ★ kieltomuoto on kaikissa persoonissa samanmuotoinen: **ma ei loeks, sa ei loeks, ta ei loeks, me ei loeks, te ei loeks, nad ei loeks**

Laita lauseet konditionaaliin:

Ema, kui mina olen juba suur ja minul kasvab tütar, kas sa tead, mis ma oma tütrele teen?

Mida sa siis teed?

Ma küpsetan iga päev kooki ja panen peale maasikamoosi või vaarikamoosi, nii nagu laps tahab. Ja ma ostan talle selle nuku, mis oskab silmi kinni ja lahti teha. Ja ma ei saadatedaõhtuti kunagi vara magama, kui meil on külalised. Kui ma oma last väga hoian jaarmastan, siis olen ma talle kaväga hea.

(Friedebert Tuglase järgi)

Harjutus: Pane sulgudes olevad sõnad minevikku!

1. Ma (helistada) sulle eile. 2. Rong (sõita) Tallinnast Tartusse 3 tundi. 3. Kas sa (vahetada) eurod kroonideks? 4. Mis see plaat (maksta)? 5. Nad (olla) eile õhtul kinos. 6. (Tahtma) minna neile külla. 7. Kust sa seda (kuulda)? 8. Me (kokku saada) hotelli ees. 9. Lapsena ma (elada) ... Tallinnas. 10. Te (aidata) meid paju. 11. Me (näha) reisil palju huvitavat. 12. Nad (oodata) meid mitu tundi. 13. Kui kaua see reis (kesta)? 14. Mida sa seal (teha)? 15. Kus sa koolis (käia)? 16. Nad (kirjutada) teineteisele. 17. Ma (lõpetada) ülikooli mitu aastat tagasi. 18. Ta (hiljaks jääda) 19. Kas ta (teada) õiget vastust? 20. Ma (viia) kõik raamatud riulile tagasi.

Harjutus: Muuda laused olevikust mievikuks!

1. Buss jõuab Tartusse kell kolm.
2. Müüja annab ostjale soovitud kauba.
3. Laps sünnib oktoobris.
4. Ma loen hommikul saadud kirja.
5. Mida sa seal teed?
6. Ma tõusen hommikul kell 7.
7. Me tunneme seda noormeest.
8. Kas te tähistate oma sünnipäeva?
9. Nad jutustavad meile kõik.
10. Ma ütlen neile, et me jääme hiljaks.
11. Te ajate juttu kohvikus.
12. Ta läheb koju.
13. Ma arvan, et see oled sina.
14. Kus te veedate suve?
15. Kas see tüdruk meeldib sulle?

Õöbik ja lilled (A.H.Tammsaare)
Ilusal kevadel laulab koplis õöbik. Samal kevadel hakkavad seal ka lilled õitsema. Kui õöbik neid ilusaid lilli näeb, mõtleb ta: nad õitsevad ainult sellepärast nii ilusasti, et mina laulan. Ja ta laulab veel ilusamini. Ja lilled, kes õöbiku laulu kuulevad, ütlevad üksteisele: Ta laulab ainult sellepärast nii ilusasti, et meie õitseme. Ja nad õitsevad veel ilusamini.

Räägi, mida sa eile tegid?

Eile ma.....

(üles tõusma, hommikust sööma, ajalehti lugema, tööle minema, kohvi jooma, lõunal käima, sporti tegema, korvpalli mängima, koju minema, poes käima, süüa tegema, õhtust sööma, telekat vaatama, lastega tegelema, sõbrale helistama, nõusid pesema, dushi all käima, hambaid pesema, loki rulle pähe keerama, voodit üles tegema, kriminulli lugema, õhtupalvet lugema, lampi kustutama, magama jääma, unenägusid nägema, järgmist päeva planeerima jne.....)

Harjutus: Muuda laused eitavaks!

1. Ma olin õhtul kodus.
2. Sa nägid seda laeva.
3. Ta tuli õigel ajal.
4. Müüja andis ostjale raha tagasi.
5. Me mäletasime oma kohtumist.
6. Te ütlesite midagi.
7. Nad vaatasid tagasi.
8. Ma jutustasin sulle oma uuest sõbrast.
9. Sa läksid kohe koju.
10. Ta tegi õigesti.
11. Me käisime koos koolis.
12. Te tundsite neid inimesi.
13. Nad teadsid seda.
14. Ma sõin päeval kohvikus.
15. Sa pidid minema.
16. Ta vaatas teise tuppa.

- Muuta seuraavat lauseet niin, että käytät verbiä pidada. (esim. Laps õpib lugema. - Laps peab õppima lugema.)
2. Ma ostan uued kingad.
 3. Sa näed seda oma silmaga.
 4. Ta sõidab homme Tartusse.
 5. Me teeme selle töö uuesti.
 6. Ta jõudis õhtusele rongile.
 7. Nad teavad õigeid vastuseid.
 8. Ma ootasin oma sõpra.
 9. Sa sõid lõunat koos meiega.
 10. Ettekandja tõi meile arve.
 11. Me elasime hotellis kahe inimese toas.
 12. Te tundsite neid inimesi.
 13. Nad said kokku ühe tuttavaga.